

Met het navolgende maken wij graag gebruik van de internetconsultatie inzake het besluit (AMvB) bij het wetsvoorstel Bestuurlijke harmonisatie beroepsonderwijs (BHB). Naast een beleidsmatig aandachtspunt betreft deze de elementen huisvestingsvergoeding en aanvraagprocedure als bedoeld in het integraal afwegingskader.

Het wetsvoorstel lijkt vooral vanuit praktische overwegingen te zijn opgesteld, terwijl dit wel inhoudelijke gevolgen kan hebben. Bijvoorbeeld voor het opstromen van VMBO naar HAVO; voor leerlingen bij wie een HAVO-route past, kan een verticale VMBO-MBO-scholengemeenschap nadelig zijn. Voor leerlingen die een VMBO-MBO-route volgen, kan een verticale scholengemeenschap vanwege de doorlopende leerlijn juist wel positief zijn. In de actualiteit staat een pleidooi voor heterogeniteit in brugjaren (keuze-uitstel) na de basisschool, zowel structureel in het kader van kansengelijkheid als vanwege achterstanden door corona. Bedoelingen en effecten van het wetsvoorstel moeten zich uiteraard met een dergelijke ontwikkeling kunnen verdragen.

De VO-scholen die deel uitmaken of gaan uitmaken van een verticale scholengemeenschap zullen qua bekostigingssystematiek onder de WVO (blijven) vallen, met uitzondering van de huisvestingsvergoeding. Bij de vorming van een verticale scholengemeenschap verschuift de verantwoordelijkheid voor de huisvesting van een VO-school van de gemeente naar het bevoegd gezag van die scholengemeenschap, waarbij de huisvestingsvergoeding voor de VO-school in het vervolg zal worden voldaan vanuit het macrobudget MBO van OCW in plaats van het gemeentefonds. Afhankelijk van de mate waarin deze scholengemeenschappen ontstaan, kunnen (aldus uw toelichting) de ministeries van OCW en BZK bovendien in overleg treden over een eventuele overheveling van middelen uit het gemeentefonds naar de OCW-begroting waarmee het macrobudget MBO kan worden verhoogd. In verband hiermee het volgende.

Bij een fusie tot verticale scholengemeenschap zullen de betrokken VO-schoolgebouwen juridisch eigendom worden van bevoegde gezagen die (wat huisvesting betreft) vallen onder de werking van de WEB. Huisvestingsvergoeding uit het macrobudget MBO in plaats van het gemeentefonds pakt voor gemeenten ongunstig uit wanneer bij de fusie sprake is van overdracht van relatief jonge VO-schoolgebouwen. Immers in dat geval blijven gemeenten achter met een hoge boekwaarde van rente en afschrijving op die gebouwen. Tegenover de vergoeding uit het macrobudget MBO staan dan juist relatief lage huisvestingslasten voor het betreffende bevoegde gezag, gezien de te verwachten lange levensduur van de ingebrachte VO-gebouwen. Dit zou vereffend kunnen worden indien het nieuwe bevoegd gezag bereid is bij fusie het economisch recht op de desbetreffende terreinen en gebouwen van de gemeente te kopen. Wij begrepen dat dit voor het aangaan van een fusie echter niet verplicht (te stellen) is.

Zonder nadere bepalingen werkt de vorming van verticale scholengemeenschappen financieel in het nadeel van gemeenten die de vervanging en vernieuwing van de betreffende VO-schoolgebouwen op orde hebben. Daarom vinden wij het reëel als in de regelgeving wordt opgenomen dat gemeenten een vergoeding van de boekwaarde(n) kunnen opeisen bij de levering van VO-schoolgebouwen in fusies tot verticale scholengemeenschap. Dit uiteraard met behoud van de vrijheid van gemeenten om daarvan af te zien, bijvoorbeeld vanwege het economisch claimrecht of in geval afschrijving in overwegende mate heeft plaatsgevonden.

Graag vernemen wij uw reactie op het vorenstaande.